

16E GEWONE ALGEMENE VERGADERING VAN DE BISSCHOPPENSYNODE

TWEEDE SESSIE

(2-27 OKTOBER 2024)

VOOR EEN SYNODALE KERK:

GEMEENSCHAP, PARTICIPATIE, ZENDING

Samenvatting Slotdocument

26 oktober 2024

Inhoud

Samenvatting op hoofdpunten	2
Samenvatting brief van paus Franciscus bij het slotdocument	4
Samenvatting Slotdocument	5
Inleiding	5
Deel I – Het hart van de synodaliteit	6
Deel II – Samen in de boot	7
Deel III – Gooi het net uit	8
Deel IV – Een overvloedige vangst	9
Deel V – Zo zend Ik jullie uit	9
Besluit	10

Samenvatting op hoofdpunten

Inleiding

Het Slotdocument van de 16e Gewone Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode werd op 26 oktober 2024 goedgekeurd. Het document benadrukt de terugkeer naar de bron en de ontmoeting met de Verrezen Heer, en erkent de uitdagingen en het lijden in de wereld. Het synodale proces, gestart in 2021, heeft geleid tot een hernieuwd missionair elan en een oproep tot vreugde en vernieuwing van de Kerk.

Deel I – Het hart van de synodaliteit

Bekering door de Heilige Geest: De Kerk is geroepen om te getuigen van de verrijzenis van Jezus en de vrede en hoop die Hij brengt. De identiteit van het Volk van God is geworteld in de doop en de roeping tot heiligheid en zending.

Synodale spiritualiteit: Synodaliteit vereist een geestelijke ingesteldheid, luisteren naar Gods Woord, en een cultuur van vergeving en verzoening. Het synodale proces is een daad van verdere receptie van het Tweede Vaticaanse Concilie.

Deel II – Samen in de boot

Relationele bekering: De Kerk moet investeren in relaties met de Heer, tussen mannen en vrouwen, in gezinnen, gemeenschappen, en met de schepping. Authentieke en betekenisvolle relaties zijn cruciaal voor het getuigenis van het Volk van God.

Charisma's, roepingen en diensttaken: Alle gedoopten zijn geroepen om hun gaven te delen en bij te dragen aan de zending van de Kerk. Er is een oproep tot grotere erkenning van de rol van vrouwen, kinderen, jongeren, en mensen met een beperking.

Deel III – Gooi het net uit

Bekering van processen: Besluitvormingsprocessen vereisen kerkelijke onderscheiding, transparantie, verantwoording en evaluatie. Synodaliteit vraagt om een cultuur van vertrouwen en wederzijdse verantwoordelijkheid.

Structurering van besluitvormingsprocessen: De Kerk moet participatieorganen versterken en zorgen voor een brede deelname aan besluitvormingsprocessen. Er is een oproep tot herziening van de canonieke wetgeving om synodaliteit te bevorderen.

Deel IV – Een overvloedige vangst

Bekering van banden: De Kerk is een netwerk van relaties en moet nieuwe vormen van pastoraat en interculturele gemeenschappen verkennen. De digitale cultuur en mobiliteit vragen om nieuwe benaderingen.

Uitwisseling van gaven: De uitwisseling van gaven tussen Kerken en gemeenschappen bevordert sociale gerechtigheid, inclusie en broederschap. Er is een oproep tot samenwerking met andere religies en culturen.

Deel V – Zo zend Ik jullie uit

Vorming van missionaire leerlingen: De Kerk heeft een passende vorming nodig om te getuigen van het Evangelie en te groeien in synodaliteit. Deze vorming moet alle dimensies van de persoon aanspreken en gezamenlijk plaatsvinden voor mannen en vrouwen, leken en gewijde bedienaars.

Besluit

Een feestmaal voor alle volkeren: De maaltijd van de Verrezen Heer symboliseert de gemeenschap en gastvrijheid die de Kerk moet uitstralen. Synodaliteit getuigt van God als een Harmonie van liefde en nodigt de Kerk uit om een heilzame gemeenschap te beleven met God, de mensheid en de schepping.

Samenvatting brief van paus Franciscus bij het slotdocument

Samenvatting van de begeleidende brief van paus Franciscus bij het Slotdocument van de 16e Gewone Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode. Deze brief benadrukt de waarde van het synodale proces en roept de Kerk op om de aanwijzingen van het Slotdocument in praktijk te brengen, met aandacht voor lokale contexten en de voortzetting van de synodale weg.

Inleiding

- **Synodale Weg:** Paus Franciscus benadrukt dat het synodale proces, gestart in oktober 2021, een weg van luisteren naar de Heilige Geest en onderscheiding door de herders is geweest.
- **Slotdocument:** Het Slotdocument verzamelt de vruchten van deze weg en biedt concrete stappen voor gemeenschap, participatie en zending.

Goedkeuring en Publicatie

- **Goedkeuring:** Het Slotdocument werd op 26 oktober 2024 goedgekeurd door de synodale assemblee en door paus Franciscus zelf.
- **Leergezag:** Het document maakt deel uit van het gewone leergezag van de opvolger van Petrus en moet als dusdanig aanvaard worden.

Toepassing en Implementatie

- **Normatief Karakter:** Hoewel het document niet strikt normatief is, draagt het de Kerken op om keuzes te maken die overeenstemmen met de inhoud ervan.
- **Lokale Contexten:** Lokale Kerken en groeperingen van Kerken worden opgeroepen om de aanwijzingen van het document vorm te geven in hun specifieke contexten.
- **Studiegroepen:** Er zijn tien studiegroepen opgericht om verdere beslissingen te nemen over specifieke thema's.

Synodale Weg en Eenheid

- **Voortzetting van de Synodale Weg:** Het synodale proces eindigt niet met de afsluiting van de synode, maar loopt verder in de lokale Kerken.
- **Eenheid onder Christenen:** De synodale weg vraagt om gedeelde woorden en daden om verder te gaan naar de volle en zichtbare eenheid onder alle christenen.

Slot

- **Heilige Geest:** Paus Franciscus bidt dat de Heilige Geest de Kerk op deze weg ondersteunt en leidt naar vernieuwing en eenheid.

Samenvatting Slotdocument

Inleiding

Goedkeuring en context: Het Slotdocument van de 16e Gewone Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode werd op 26 oktober 2024 goedgekeurd door meer dan twee derde van de aanwezige leden. De officiële versie van de tekst is in het Italiaans.

Terugkeer naar de bron: Elke nieuwe stap in het leven van de Kerk is een terugkeer naar de bron, een hernieuwde ervaring van de ontmoeting met de Verrezen Heer. Door deel te nemen aan de synodale assemblee, voelden de leden zich omgeven door zijn barmhartigheid en aangeraakt door zijn schoonheid.

Lijden en solidariteit: De wonden van de Verrezen Heer herinneren aan het lijden in de wereld, zoals oorlog, klimaatverandering en sociale onrechtvaardigheid. De synodale assemblee verenigt zich met de oproepen van paus Franciscus voor vrede en verzoening.

Synodaal proces: Sinds de paus in 2021 deze synode in gang zette, heeft de Kerk een weg bewandeld van raadpleging en onderscheiding. Dit proces omvatte nationale en continentale bijeenkomsten en een voortdurende circulaire dialoog. Het synodale proces is een oproep tot vreugde en vernieuwing van de Kerk.

Identiteit en eenheid: De oproep tot synodaliteit steunt op de gemeenschappelijke identiteit als gedoopten en vindt haar eenheid in de ene Vader, de ene Heer en de ene Geest. Het hele volk van God is drager van de verkondiging van het Evangelie.

Traditie en leergezag: Het synodale proces is geworteld in de traditie van de Kerk en het leergezag van het Tweede Vaticaanse Concilie. Het proces geeft concreet vorm aan wat het Concilie heeft geleerd over de Kerk als mysterie en volk van God.

Bekering en vernieuwing: Synodaliteit vereist berouw en bekering. De tweede sessie begon met een boeteviering waarin vergiffenis werd gevraagd voor zonden tegen vrede, schepping, inheemse volkeren, migranten, minderjarigen, vrouwen, armen, luisteren en gemeenschap.

Vruchten van het proces: De eerste vruchten van het synodale proces zijn zichtbaar in het leven van gezinnen, parochies, verenigingen, bewegingen, kleine christelijke gemeenschappen, scholen en religieuze gemeenschappen. Het delen van roepingen en medeverantwoordelijkheid in de zending neemt toe.

Studiegroepen en commissies: Na de eerste sessie werden verschillende thema's toevertrouwd aan studiegroepen en commissies, zoals de relaties tussen Oosterse Katholieke Kerken en de Latijnse Kerk, de zending in de digitale omgeving, en de herziening van de Ratio Fundamentalibus Institutionis Sacerdotalis.

Uitvoeringsfase: Het synodale proces eindigt niet met de assemblee, maar omvat ook de uitvoeringsfase. Lokale Kerken worden aangemoedigd om hun weg te vervolgen met een synodale methode van overleg en onderscheiding.

Slotdocument: Het Slotdocument bestaat uit vijf delen:

1. **Het hart van synodaliteit:** Theologische en spirituele fundamenten.
2. **Samen in de boot:** Bekering van relaties binnen de christelijke gemeenschap.
3. **Gooi het net uit:** Kerkelijke onderscheiding, besluitvormingsprocessen en cultuur van transparantie.
4. **Een overvloedige vangst:** Uitwisseling van gaven en verwevenheid van banden.
5. **Zo zend ik jullie uit:** Vorming in missionaire synodaliteit voor het hele volk van God.

Inspiratie en toekomst: Het document is geïnspireerd door de Evangelieverhalen over de verrijzenis en erkent dat synodaliteit een constitutieve dimensie van de Kerk is. Het toont wegen om te bewandelen, praktijken om toe te passen en horizons om te verkennen.

Deel I – Het hart van de synodaliteit

Inleiding: Het document begint met een reflectie op de rol van Maria van Magdala, Simon Petrus en de geliefde leerling op paasmorgen. Hun zoektocht naar de Heer symboliseert de kern van synodaliteit: een gezamenlijke reis van geloof en hoop.

De Kerk als getuige van de verrijzenis: De Kerk is geroepen om te getuigen van de verrijzenis van Jezus, die vrede en de gave van de Heilige Geest brengt. Dit vormt de basis van ware vrijheid en hoop.

Identiteit van het Volk van God: De doop in de naam van de Vader, Zoon en Heilige Geest vormt de identiteit van het Volk van God. Deze identiteit omvat de roeping tot heiligheid en de missie om alle volken uit te nodigen tot verlossing.

Synodaliteit en gemeenschap: Synodaliteit wordt gezien als een manier van leven en werken binnen de Kerk, waarbij luisteren naar het Woord, eucharistieviering, broederschap en medeverantwoordelijkheid centraal staan. Het synodale proces benadrukt de eenheid en diversiteit binnen de Kerk.

De rol van de armen: Armen, gemarginaliseerden en uitgeslotenen nemen een bijzondere plaats in binnen de Kerk. De Kerk is geroepen om arm te zijn met de armen en hen te erkennen als subjecten van evangelisatie.

Oecumene en synodaliteit: Synodaliteit en oecumene zijn nauw met elkaar verbonden. De weg van synodaliteit is ook een weg van geestelijke vernieuwing en broederlijke correctie, gericht op eenheid en samenwerking tussen verschillende christelijke tradities.

Sacramentele wortels: De doop vormt de basis van het christelijke leven en synodaliteit. Het sacrament van het vormsel verrijkt het leven van de gelovigen met de Geest, gericht op getuigenis en zending.

Eucharistie en synodaliteit: De eucharistieviering is de fundamentele manier waarop het Volk van God samenkomt. Het toont de eenheid en veelheid binnen de Kerk en benadrukt de rol van de eucharistie in het synodale leven.

Betekenis van synodaliteit: Synodaliteit verwijst naar het samen op weg zijn van christenen met Christus, gericht op zending. Het impliceert luisteren, dialoog en gemeenschappelijke onderscheiding op alle niveaus van de Kerk.

Synodale spiritualiteit: Synodaliteit vraagt om een geestelijke ingesteldheid, gebaseerd op luisteren naar Gods Woord, contemplatie en bekering van het hart. Het synodale proces bevordert een cultuur van vernieuwing en eenheid binnen de Kerk.

Sociale profetie: Een synodale Kerk kan een profetische stem zijn in de wereld, door te getuigen van wederzijdse zorg, onderlinge afhankelijkheid en gedeelde verantwoordelijkheid voor het algemene welzijn.

Deel II – Samen in de boot

Relationele bekering: Het document begint met een reflectie op de noodzaak van relationele bekering binnen de Kerk. Het verhaal van Simon Petrus en de andere leerlingen bij het meer van Tiberias symboliseert het belang van relaties die de vitaliteit van de Kerk ondersteunen.

Nieuwe relaties: Er is een oproep voor de Kerk om meer te investeren in relaties: met de Heer, tussen mannen en vrouwen, in gezinnen, gemeenschappen, tussen christenen, sociale groepen, religies en met de schepping. Het synodale proces heeft aangetoond dat authentieke en betekenisvolle relaties cruciaal zijn voor het getuigenis van het Volk van God.

In een veelheid van contexten: De oproep tot vernieuwing van relaties weerklinkt in diverse contexten en culturen. Er wordt aandacht besteed aan de dynamiek van verstoorde relatiepatronen en zondige structuren die invloed hebben op de manier waarop mensen denken en handelen. De Kerk moet luisteren naar de verhalen van mensen die lijden onder uitsluiting en marginalisering.

Charisma's, roepingen en diensttaken voor de zending: Christenen zijn geroepen om hun gaven te laten vrucht dragen in hun getuigenis en verkondiging van het Evangelie. Er wordt benadrukt dat alle gedoopten begiftigd zijn met gaven om te delen, en dat kerkelijke roepingen divers zijn maar bijdragen aan de eenheid van het kerkelijk lichaam van Christus.

De rol van vrouwen: Vrouwen stuiten nog steeds op obstakels bij het verkrijgen van een volledige erkenning van hun charisma's en roeping binnen de Kerk. Het document roept op tot een grotere erkenning van de rol van vrouwen en hun bijdrage aan de zending van de Kerk.

Bijzondere aandacht voor kinderen en jongeren: Kinderen en jongeren dragen bij aan de synodale vernieuwing van de Kerk. Hun stem is nodig voor de gemeenschap, en er moet naar hen geluisterd worden. Jongeren zijn gevoelig voor waarden van broederschap en solidariteit en verwerpen paternalistische houdingen.

Mensen met een beperking: De bijdrage van mensen met een beperking aan de evangelisatie wordt erkend. Er wordt voorgesteld om een kerkelijk expertisecentrum voor mensen met een beperking op te richten.

De roeping van echtparen: Echtparen hebben een bijzondere plaats binnen de Kerk. Het sacrament van het huwelijk geeft een bijzondere zending die betrekking heeft op gezinsleven, opbouw van de Kerk en inzet in de samenleving.

Godgewijd leven: Het godgewijde leven is geroepen om met een profetische stem de Kerk en samenleving te interpellieren. Orden en congregaties leveren een bijzondere bijdrage aan de groei van synodaliteit in de Kerk.

Het gewijde ambt in dienst van de harmonie: Het document benadrukt de rol van het gewijde ambt (bisschoppen, priesters en diakens) in de verkondiging van het Evangelie en de opbouw van de kerkelijke gemeenschap. Er wordt gepleit voor meer inspraak van het volk van God bij de keuze van bisschoppen.

Samenwerking tussen gewijde bedienaren: Er wordt aandacht besteed aan de samenwerking tussen bisschoppen, priesters en diakens binnen een synodale Kerk. Een betere verdeling van taken en verantwoordelijkheden is noodzakelijk om het klerikalisme te overwinnen.

Samen voor de zending: De Kerk heeft doorheen haar geschiedenis verschillende dienstdaken ingesteld die bijdragen aan de zending. Er wordt gepleit voor een ruimere participatie van leken aan kerkelijke onderscheidingsprocessen en besluitvormingsprocessen.

Deel III – Gooi het net uit

Bekering van processen: Het document begint met een reflectie op de visvangst van de leerlingen en de uitnodiging van Jezus om het net uit te gooien aan de rechterkant van het schip. Dit symboliseert het belang van kerkelijke onderscheiding, zorgvuldige besluitvorming en verantwoording.

Kerkelijke onderscheiding voor de zending: Kerkelijke onderscheiding is een spirituele praktijk die vraagt om innerlijke vrijheid, nederigheid, gebed, wederzijds vertrouwen, openheid voor vernieuwing en overgave aan Gods wil. Het vereist een brede deelname en aandacht voor de betrokkenheid van wie zich aan de rand van de christelijke gemeenschap en de samenleving bevindt.

Vorm geven aan besluitvormingsprocessen: Besluitvormingsprocessen in de synodale Kerk vereisen een brede deelname van het hele Volk van God. Dit omvat bidden, luisteren, analyseren, dialogeren, onderscheiden en adviseren. De processen moeten ordelijk verlopen en de betrokkenen moeten hun verantwoordelijkheid opnemen.

Transparantie, verantwoording, evaluatie: Transparantie, verantwoording en evaluatie zijn essentieel voor het vertrouwen en de geloofwaardigheid van de Kerk.

Deze elementen helpen de Kerk om trouw te blijven aan haar zending en om klerikalisme te overwinnen. Verantwoording moet een gangbare praktijk worden op alle niveaus.

Synodaliteit en participatieorganen: De deelname van gedoopten aan besluitvormings-, verantwoordings- en evaluatieprocessen wordt institutioneel bemiddeld door participatieorganen zoals diocesane synodes, priesterraad, diocesane pastorale raad, parochiale pastorale raad en raden voor economische aangelegenheden. Deze organen moeten hun rol volwaardig kunnen vervullen en hun eigen werk evalueren en verantwoorden.

Deel IV – Een overvloedige vangst

Bekering van banden: Het document begint met een reflectie op de visvangst van de leerlingen en de rol van Petrus bij het binnenhalen van het net vol vis. Dit symboliseert de synodale Kerk als een netwerk van banden die ons verenigen in de gemeenschap, met ruimte voor diversiteit.

Geworteld en pelgrimerend: De Kerk is geworteld in specifieke plaatsen en culturen, maar moet ook rekening houden met diepgaande socio-culturele veranderingen zoals verstedelijking, mobiliteit en digitale cultuur. De Kerk moet nieuwe vormen van pastoraat verkennen en interculturele gemeenschappen opbouwen.

Uitwisseling van gaven: De Kerk is een netwerk van relaties waarin de uitwisseling van gaven tussen verschillende Kerken en gemeenschappen centraal staat. Dit bevordert sociale gerechtigheid, inclusie van gemarginaliseerde groepen, broederschap tussen volkeren en zorg voor de aarde.

Banden voor eenheid: Bisschoppenconferenties en kerkelijke assemblees spelen een cruciale rol in het versterken van de collegialiteit en communio tussen Kerken. Er wordt voorgesteld om de rol en bevoegdheden van bisschoppenconferenties te verduidelijken en te versterken.

Het dienst van de bisschop van Rome: De rol van de bisschop van Rome wordt heroverwogen in het licht van synodaliteit. Het Petrusambt van de paus is inherent aan de synodale dynamiek en waarborgt de eenheid van de Kerk. Er wordt voorgesteld om een raad van patriarchen, grootaartsbisschoppen en metropolieten van de Oosterse Katholieke Kerken op te richten.

Oecumenische impuls: De synodale assemblee benadrukt de noodzaak van een vorm van uitoefening van het primaatschap die openstaat voor een nieuwe situatie. De oecumenische dialoog is essentieel om de synodaliteit en eenheid van de Kerk beter te begrijpen.

Deel V – Zo zend Ik jullie uit

Een volk vormen van missionaire leerlingen: Het document begint met een reflectie op de woorden van Jezus op Paasavond, waarin Hij zijn leerlingen de vrede en de Heilige Geest schenkt en hen uitzendt. Dit markeert de geboorte van een volk van missionaire leerlingen.

Vorming voor synodaliteit: Het heilige Volk van God heeft een passende vorming nodig om te getuigen van de vreugde van het Evangelie en om te groeien in de praktijk van synodaliteit. Deze vorming bevordert de vrijheid van de kinderen Gods en vereist een diep besef van roeping en zending.

Christelijke initiatie: De vorming van missionaire leerlingen begint met de christelijke initiatie en vereist voortdurende bekering en groei in liefde. De zondagseucharistie speelt een cruciale rol in deze vorming, waarbij de synodaliteit als genadegave wordt ervaren.

Integrale, permanente en gemeenschappelijke vorming: Er is een sterke vraag naar een integrale, permanente en gemeenschappelijke vorming die alle dimensies van de persoon aanspreekt en concrete ervaringen begeleidt. Deze vorming moet gezamenlijk plaatsvinden voor mannen en vrouwen, leken, religieuzen en gewijde bedienaars.

Catechese: Catechese verdient bijzondere aandacht en moet steeds meer 'naar buiten gericht' zijn, verbonden met de leefwereld van individuen en bevorderend voor wederzijdse kennis tussen kerken van herkomstlanden en gastlanden.

Vormingsinstellingen: De christelijke gemeenschap is aanwezig in tal van vormingsinstellingen zoals scholen, universiteiten en opleidingen voor sociaal en politiek engagement. Deze instellingen kunnen een laboratorium vormen voor vriendschappelijke en participatieve relaties.

Specifieke domeinen: Het document benadrukt enkele specifieke domeinen zoals de impact van de digitale omgeving, de bevordering van een cultuur van bescherming (safeguarding), en de bekendheid van de sociale leer van de Kerk. Deze domeinen zijn cruciaal voor de vorming van missionaire leerlingen.

Besluit

Een feestmaal voor alle volkeren: Het document eindigt met een reflectie op de maaltijd die Jezus bereidt voor zijn leerlingen na de wonderbare visvangst. Deze maaltijd symboliseert de gemeenschap en gastvrijheid die de Kerk moet uitstralen. Jezus nodigt zijn leerlingen uit om te eten en herstelt de gemeenschap met hen, ondanks hun eerdere verloochening.

Vervulling van de profetie van Jesaja: De maaltijd van de Verrezen Heer vervult het beeld van de profeet Jesaja van een overvloedige en heerlijke maaltijd, bestemd voor alle volkeren. Dit eschatologische feestmaal is al begonnen en de Kerk heeft de zending om deze boodschap te verkondigen in een wereld in verandering.

Synodaliteit als sociale profetie: Door het synodale proces is de Kerk zich opnieuw bewust geworden van het belang van relaties. Synodaliteit getuigt van God als een Harmonie van liefde en nodigt de Kerk uit om een heilzame gemeenschap te beleven met God, de mensheid en de schepping.

Vertrouwen op Maria: De resultaten van de synode worden toevertrouwd aan Maria, Moeder van de Kerk, die de weg wijst en ons leidt. Maria helpt de Kerk om een volk van missionaire leerlingen te zijn die samen op weg gaan.